

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Václava Novotného a soudkyň JUDr. Ludmily Valentové a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobce **B. V. C.**, zast. Mgr. Zdeňkem Honzíkem, advokátem v Plzni, Plynární ulice č. 6, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, Nad Štolou 3, Praha 7, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 24. 8. 2005, č. j. 59 Az 90/2004 – 23,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

Rozsudkem Krajského soudu v Plzni shora byla zamítnuta žaloba ze dne 17. 8. 2004, již se žalobce – stěžovatel - domáhal přezkoumání rozhodnutí žalovaného Ministerstva vnitra, kterým nebyl stěžovateli udělen azyl v České republice z důvodů nesplnění podmínek uvedených v ustanoveních § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR ve znění pozdějších předpisů a zároveň bylo uvedeno, že se na něj nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu v platném znění.

Proti tomuto rozhodnutí podal stěžovatel včas kasační stížnost, v níž namítl především, že Krajský soud v Plzni věc vidí zjednodušeně a bez kontextu. Zpráva Ministerstva zahraničí USA není kompletní a rovněž její interpretace je zjednodušená a nelze ji hodnotit jako objektivní. Jedná se o hodnocení státu, který sám se v řadě případů chová jako agresor. Důvod hledání zaměstnání, který při pohovoru uvedl, lze podřadit pod důvod humanitární. Jedná se o neobjektivní a nekomplexní posouzení shromážděných listinných podkladů, kde uvedená zásadní hodnotící zpráva není kompletní.

Žalovaný ve svém vyjádření popírá oprávněnost podané kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumal rozhodnutí napadené kasační stížností, a to v mezích uplatněných důvodů a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud posoudil v první řadě nezbytnost vydání rozhodnutí o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti dle § 107 s. ř. s. a dospěl k závěru, že o něm není třeba rozhodovat, neboť se jedná o věc, která byla vyřízena v souladu s ustanovením § 56 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. přednostně.

Z obsahu soudního spisu je zřejmé, že správní orgán při svém rozhodování vycházel z protokolu o pohovoru k žádosti o udělení azylu na území ČR, který byl veden dne 18. 3. 2002 a který je obsahově shodný s návrhem na zahájení řízení o udělení azylu ze dne 2. 8. 2001, co se týče důvodů, pro něž o azyl žádá a okolností, které jsou pro posouzení této žádosti významné. Správní spis původně obsahoval jen výtah ze Zprávy o dodržování lidských práv za rok 2001 vydaný Ministerstvem zahraničí USA dne 4. 3. 2002 a sdělení Ministerstva zahraničních věcí ČR z 29. 12. 2000, č. j. 144521/2000–LP, které se týká informací o Vietnamu pro řízení o udělení azylu v České republice a dále sdělení téhož ministerstva z 6. 4. 1998, č. 3303.681/98 – KO/5, jež se dotýká především problematiky „Aliance svobodného Vietnamu ve vztahu k udělování politického azylu občanům Vietnamské socialistické republiky“. Pro neúplnost těchto zpráv věc byla Nejvyšším správním soudem vrácena k dalšímu řízení, z něhož vzešlo nové správní a posléze i soudní rozhodnutí.

Správní spis tak byl doplněn o úplnou hodnotící zprávu Ministerstva zahraničních věcí i zprávu Ministerstva zahraničí USA, jak bylo požadováno ve zrušujících rozsudcích.

Kasační stížnost opírá své důvody o ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb. soudní řád správní.

Správní orgán vyšel, kromě shora uvedených zdrojů, nově z úplné zprávy Ministerstva zahraničí USA o situaci v oblasti dodržování lidských práv ve Vietnamu za rok 2001 ze dne 4. 3. 2002, vydané Úřadem pro demokracii, lidská práva a práci a dále ze zprávy Zastupitelského úřadu ČR v Hanoi z 16. 5. 2000.

Významnou okolností je sdělení stěžovatele o tom, že pohnutkou pro udělení azylu je snaha legalizovat pobyt v České republice, proto také žalovaný uzavřel, že takovou pohnutku nelze podřadit k zákonným důvodům pro udělení azylu; zabýval se rovněž ekonomickou situací v zemi stěžovatele a shrnul ji v rámci odůvodnění svého rozhodnutí, jakož i podmínkami pro udělení azylu podle § 12, § 13 a § 14 a zhodnotil obsah překážek vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu.

Soud prvního stupně, který rozhodoval o žalobě, pak stručně, ale výstižně zdůvodnil, proč ani on neshledal porušení zákona v postupu žalovaného podle citovaných ustanovení zákona o azylu. Azyl z humanitárního důvodu lze udělit v případě hodném zvláštního zřetele, není na něj právní nárok a zůstává v režimu správního uvážení posoudit důvody žadatele o azyl. Žalovaný se pečlivě zabýval nejen obecnou situací ve Vietnamu z hlediska podmínek udělení azylu, včetně okolností dotýkajících se možného návratu do vlasti a to na základě podrobných analýz, které citoval v napadeném rozhodnutí, ale také konkrétní osobní situaci stěžovatele. Jestliže pak rozhodl na základě takto obsáhle a podrobně provedeného dokazování, nebylo možno mu ze strany soudu prvního stupně ničeho vytknout, rozhodl-li se nevyužít dobrodiní ustanovení § 14 zákona o azylu. Stejně tak nelze vytknout ničeho ani soudu prvního stupně, který žalobu zamítal. Ten vyšel ze skutkového stavu, který byl zodpovědně a řádně žalovaným zjištěn i pokud jde o aplikaci § 14 zákona o azylu. Ani kasační soud neshledal žádné důvody zvláštního zřetele hodné, o které by mohl použití citovaného ustanovení zákona opřít. Skutková podstata může být se spisy v rozporu, pokud skutkový materiál, jinak dostačující k učinění správného skutkového závěru, ve spisu obsažený vede k jiným skutkovým závěrům, než jaký učinil rozhodující orgán. Skutková podstata nemá oporu ve spisech, chybí-li tam podklad pro skutkový závěr učiněný rozhodujícím orgánem, nebo je nedostačující k učinění správného skutkového závěru. Ani o důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. tak nelze kasační stížnost s úspěchem opřít. Jak bylo naznačeno shora, žalovaný provedl řádné dokazování a závěr, který z něj vyvodil, nelze označit za rozporný s ohledem na skutkové závěry, které byly učiněny. I když soud bere na vědomí zjištěné reálie o Vietnamské socialistické republice ve smyslu obtíží s obživou či seberealizací, tyto plynou právě z hospodářských potíží země a nelze bez dalšího je vnímat jinak, než-li právě jako důvody po výtce ekonomické. V daném případě k nim nepřistoupila žádná další okolnost, jež by tuto jejich obecnou povahu kvalitativně měnila a povýšila na důvody, jež by si úvahu o udělení humanitárního azylu zasloužily; osobní situace žalobce ve vazbě na aktuální situaci v jeho vlasti žádnou takovou mimořádnost nepředstavuje, včetně návratu do vlasti.

Námítku stěžovatele o Spojených státech co by agresorovi, soud vnímá jako politický názor, nikoli jako relevantní informaci, která by měla být v tomto řízení dokazována. Stěžovatel při pohovoru, který s ním byl veden dne 18. 3. 2002, uváděl důvody, které se vůbec nedotýkaly politické situace ve Vietnamu, nýbrž výlučně jeho ekonomické situace. Obecné námítky směřující vůči správnosti obsahu zprávy Ministerstva zahraničí USA nemění cokoli na faktu, že důvod, který stěžovatel pro udělení azylu uváděl, měl povahu ekonomických potíží, a tudíž žalovaný nepochybil, jestliže pro takovýto důvod azyl neudělil. Předmětem posuzování žalovaným, ale ani soudem I. stupně nebyla míra ztotožnění se s náhledem Spojených států na politickou situaci v zemi, když rozhodujícím byla okolnost, že důvod pro neudělení azylu byly tvrzené ekonomické potíže stěžovatele, což mezi relevantní důvody pro udělení azylu nepatří. Argumentace pohledem odlišné kultury není ve vztahu k zákonným kritériím významná, protože i pohled Evropana, který rozhoduje o udělení azylu je objektivně odlišný od pohledu a životních zkušeností státního příslušníka Vietnamu, který o azyl v Evropě žádá.

Poskytnutí azylu je zcela specifickým důvodem pobytu cizinců na území České republiky a nelze je zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území ČR, tak jak jsou upraveny např. v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR.

Dle § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Dle § 13 zákona o azylu se rodinnému příslušníkovi azylanta, jemuž byl udělen azyl podle § 12 nebo § 14, se v případě hodném zvláštního zřetele udělí azyl za účelem sloučení rodiny, i když v řízení o udělení azylu nebude v jeho případě zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12. Rodinným příslušníkem se pro účely sloučení rodiny podle odstavce 1 rozumí manžel azylanta, svobodné dítě azylanta mladší 18 let, nebo rodič azylanta mladšího 18 let. Předpokladem udělení azylu za účelem sloučení rodiny manželu azylanta je trvání manželství před udělením azylu azylantovi.

Dle § 14 zákona o azylu jestliže v řízení o udělení azylu nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.

Jak vyplynulo ze správního spisu, správní orgán v řízení rovněž zkoumal, zda v případě stěžovatele nebyly dány důvody pro udělení humanitárního azylu a dospěl k závěru, že tomu tak není. Podle ustanovení § 14 zákona o azylu lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu, jestliže v řízení o udělení azylu nebude zjištěn důvod udělení azylu podle § 12. Udělení azylu je na volné úvaze příslušného správního orgánu a rozhodnutí o něm přezkoumává soud pouze v omezeném rozsahu. Protože správní orgán řádně zjistil a posoudil jak osobní situaci stěžovatele, tak i stav v jeho zemi, a pokud z nich sám nevyvodil důvody pro udělení humanitárního azylu, je takové rozhodnutí v jeho pravomoci, zejména, když stěžovatel ve správním řízení ani žádné důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu sám neuváděl.

Z údajů uváděných stěžovatelem v návaznosti na zprávu o stavu dodržování lidských práv ve Vietnamu nevyplývaly důvody zakládající překážku vycestování dle § 91 zákona o azylu, spočívající zejména v tom, že by stěžovatel byl nucen vycestovat do státu, v němž by byl ohrožen jeho život nebo svoboda z důvodu jeho rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro politické přesvědčení nebo do státu, kde mu hrozí nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu nebo kde je jeho život ohrožen v důsledku válečného konfliktu, nebo do státu, který žádá o jeho vydání pro trestný čin, za který zákon tohoto státu stanoví trest smrti a nebo by to bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

Soud prvního stupně proto nepochybil, jestliže žalobu zamítl. Nejvyšší správní soud pak napadené rozhodnutí soudu prvního stupně přezkoumal v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel ve své kasační stížnosti a přitom sám neshledal vady podle odst. 3, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Proto také ve smyslu § 110 odst. 1 s. ř. s. kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl, když důvody stěžovatelem tvrzené byly správně posouzeny jako povahy ekonomické.

O nákladech řízení pak rozhodl v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., když žalobce nebyl ve věci úspěšný a žalovaný žádné náklady neuplatňoval a z obsahu spisu ani nevyplývalo, že by mu nějaké vznikly.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 24. ledna 2006

JUDr. Václav Novotný
předseda senátu